

VIKBA11

Selekční jazyky

18. 10. 2019: Morfologie a struktura SJ (P5)

FF MU, podzim 2019

Mgr. Josef Schwarz

126172@mail.muni.cz

Výsledky 4. úkolu

● Uk001

Картотеки плоские см. КАРТОТЕКИ ОБОЗРИМЫЕ (8)	Карты информационные см. ИНФОРМАЦИОННЫЕ КАРТЫ (4)
Картотеки подвесные см. КАРТОТЕКИ ОБОЗРИМЫЕ (8)	Карты магнитные см. МАГНИТНЫЕ КАРТЫ (8)
Картотеки поисковые см. КАРТОТЕКИ (8) + ПОИСКОВЫЕ МАССИВЫ (3)	Карты микроформатные см. МИКРОКАРТЫ (6)
Картотеки справочные см. КАРТОТЕКИ (8) + СПРАВОЧНЫЕ ДАННЫЕ (4)	Карты с магнитными отметками см. ПЕРФОКАРТЫ МАШИННЫЕ (8)
Картотеки фактографические см. КАРТОТЕКИ (8) + ФАКТОГРАФИЧЕСКАЯ ИНФОРМАЦИЯ (3)	КАТАЛОГИ (3) род. ИНФОРМАЦИОННО-ПОИСКОВЫЕ СИСТЕМЫ (3) вид. КАТАЛОГИ АЛФАВИТНЫЕ (3) КАТАЛОГИ БИБЛИОТЕЧНЫЕ (2) КАТАЛОГИ КАРТОЧНЫЕ (3) КАТАЛОГИ КНИЖНЫЕ (3) КАТАЛОГИ ПРОМЫШЛЕННЫЕ (4) КАТАЛОГИ СВОДНЫЕ (3) КАТАЛОГИ СИСТЕМАТИЧЕСКИЕ (3) см. т. КАТАЛОГИЗАЦИЯ (3)
Картотечные блоки см. КАРТОТЕКИ (8) + МЕБЕЛЬ (8)	КАТАЛОГИ АВТОРСКИЕ (3) род. КАТАЛОГИ АЛФАВИТНЫЕ (3) КАТАЛОГИ АЛФАВИТНО-ПРЕДМЕТНЫЕ (3)
Картотечные шкафы см. КАРТОТЕКИ (8) + МЕБЕЛЬ (8)	Предметные каталоги род. КАТАЛОГИ АЛФАВИТНЫЕ (3) КАТАЛОГИ АЛФАВИТНЫЕ (3)
Картотечные ящики см. КАРТОТЕКИ (8) + МЕБЕЛЬ (8)	род. КАТАЛОГИ (3) вид. КАТАЛОГИ АВТОРСКИЕ (3) КАТАЛОГИ АЛФАВИТНО-ПРЕДМЕТНЫЕ (3)
Карточки аннотированные см. АННОТАЦИИ (4) + БИБЛИОГРАФИЧЕСКИЕ КАРТОЧКИ (2)	КАТАЛОГИ БИБЛИОТЕЧНЫЕ (2) Генеральные каталоги Центральные каталоги род. КАТАЛОГИ (3) см. т. БИБЛИОГРАФИЧЕСКИЕ КАРТОЧКИ (2) БИБЛИОГРАФИЧЕСКОЕ ОБСЛУЖИВАНИЕ (2) БИБЛИОТЕКИ (2) СПРАВОЧНО-БИБЛИОГРАФИЧЕСКИЙ АППАРАТ (2) ФОНДЫ БИБЛИОТЕЧНЫЕ (2) ШИФРОВАНИЕ (2)
Карточки информационные печатные см. ИЗДАНИЯ ИНФОРМАЦИОННЫЕ (4) + КАРТОЧКИ ПЕЧАТНЫЕ (4)	Каталоги генеральные см. КАТАЛОГИ БИБЛИОТЕЧНЫЕ (2) КАТАЛОГИ КАРТОЧНЫЕ (3) род. КАТАЛОГИ (3) КАТАЛОГИ КНИЖНЫЕ (3) Печатные каталоги род. КАТАЛОГИ (3)
Карточки библиографические см. БИБЛИОГРАФИЧЕСКИЕ КАРТОЧКИ (2)	Каталоги печатные см. КАТАЛОГИ КНИЖНЫЕ (3)
Карточки информационные тематические см. ИЗДАНИЯ ИНФОРМАЦИОННЫЕ (4) + КАРТОЧКИ ПЕЧАТНЫЕ (4)	Каталоги предметные см. КАТАЛОГИ АЛФАВИТНО-ПРЕДМЕТНЫЕ (3)
КАРТОЧКИ КАТАЛОЖНЫЕ (8) род. НОСИТЕЛИ ИНФОРМАЦИИ (8) см. т. БИБЛИОГРАФИЧЕСКИЕ КАРТОЧКИ (2)	
КАРТОЧКИ ПЕЧАТНЫЕ (4) см. т. БИБЛИОГРАФИЧЕСКИЕ КАРТОЧКИ (2) ИЗДАНИЯ ИНФОРМАЦИОННЫЕ (4)	
Карточные каталоги см. КАТАЛОГИ КАРТОЧНЫЕ (3)	
Карты видеоманитные см. ВИДЕОМАГНИТНЫЕ КАРТЫ (8)	
КАРТЫ ГЕОГРАФИЧЕСКИЕ (4) род. ДОКУМЕНТЫ ПЕРВИЧНЫЕ (4) см. т. АТЛАСЫ (4) ГРАФИЧЕСКАЯ ИНФОРМАЦИЯ (4)	

- предметový SJ
- tezaurus

- ruskojazyčný
tezaurus pro
obor LIS

Výsledky 4. úkolu

- Uk002

learning difficulty

MT 02 learning
NT1 acalculia
NT1 dysgraphia
NT1 dysorthography
NT1 reading difficulty
NT2 dyslexia

learning habit

MT 02 learning
MT 23 behaviour incentive
BT1 habit
BT1 learning process
BT2 learning

learning kit

MT 08 equipment
BT1 multipurpose equipment
BT2 equipment

learning module

MT 02 learning
MT 09 curriculum
BT1 curriculum
BT1 learning strategy
BT2 learning process
BT3 learning
RT modular training

learning pace

MT 02 learning
BT1 time-factor
NT1 acceleration
NT1 slow learning
RT learning

learning process

MT 02 learning
BT1 learning
NT1 concomitant learning
NT1 experiential learning
NT1 group learning
NT1 intentional learning
NT1 learning habit
NT1 learning strategy
NT2 discovery learning
NT2 learning module
NT2 mastery learning
NT2 rote learning
NT3 mnemonics
NT3 repetition
NT2 sequential learning
NT1 non-verbal learning
NT1 sensorimotor learning
NT1 verbal learning
NT1 visual learning

learning psychology

MT 12 social sciences
BT1 psychology

- předmětový SJ
- tezaurus

- Evropský pedagogický tezaurus

Výsledky 4. úkolu

● Uk003

628.85	
628.511.2	Preventívne opatrenia proti tvorbe prachu
.4	Zrážanie, Odsávanie, Filtrovanie prachu
.512/.518	Technické opatrenia
.512	Opatrenia proti jedovatým plynom a parám, Odsávacie šachty
.513	Opatrenia proti baktériám
.514	Opatrenia proti škodám spôsobeným vodnou parou → 628.84; 697.9
.515	Opatrenia proti znečisťovaniu vody → 614.7
.516	Opatrenia proti znečisťovaniu pôdy → 351.777; 614.7
.517	Ochrana proti škodám spôsobeným hlučnosťou a otrasami
.2	Ochrana proti hlučným. Boj proti hlučným → 534.8; 699.84
.4	Ochrana proti otrasom
.518	Ochrana proti fyzikálnym vplyvom okrem hlučným a otrasom → 699.8
.535.21	Ochrana pred svetelným žiarením
.539.16	Ochrana pred rádioaktívnym žiarením
628.52	Ochrana opatrenia proti miazgám, výparom a neprijemným pechom → 699.87
.521	Poloha továrenských prevádzok
.522	Použitie vysokých komínov
.523	Kondenzácia do vody
.524	Spaľovanie
628.53	Ochrana proti škodám spôsobeným dymom a sadzami
.532	Ochrana proti dymu z domácností
.538	Ochrana proti dymu z kotolní
.539	Ochrana proti dymu z rôznych priemyselných podnikov
628.54	Spracovanie odpadových vôd a pevných odpadov z tovární a dielní
.541	Odvádzanie odpadov do vodných tokov
.542	Zakopávanie, Spaľovanie
.543	Spracovanie prípadne odstraňovanie odpadových vôd 628.543 = 628.3
.544	Spracovanie tuhých odpadov
628.55	Umelé ovplyvnenie prírodzenej atmosféry
.	Boj proti hmle → 551.509.6
.58	Ochrana pred inými škodlivými vplyvmi 628.58 = 699.8
628.6	Kanalizácia a zdravotné zariadenia budov. Verejná hygiena. Bytová hygiena → 628.4; 645.68; 696.1
628.8	Klimatizačná technika → 551.58; 622.4; 697
.02	Ludský činiteľ. Vplyvy na obyvateľnosť
.81	Vykurovanie miestností
.82	Ochladzovanie miestností
.83	Vetranie miestností. Rozdelenie a rozvod vzduchu
.84	Úprava vzduchu a klimatizačné zariadenia
.85	Charakteristika klímy miestností. Definícia, fyzikálne veličiny, meranie

- systematický SJ
- klasifikace
- Mezinárodní desetinné třídění

Výsledky 4. úkolu

- Uk004

- systematický SJ
číselník

- [Seznam výrobků
CZ-PRODCOM
\(ČSÚ\)](#)

10.42 Margarín a podobné jedlé tuky, vč. subdodavatelských prací

- 1042103002 Margarín a pomazánky se sníženým nebo nízkým obsahem tuků kromě tekutého margarínu
- 1042105002 Ostatní jedlé směsi nebo přípravky z olejů a tuků, včetně tekutého margarínu
- 1042990011 Práce výrobní povahy ve třídě 1042

10.51 Mléčné výrobky, vč. subdodavatelských prací

- 1051113302 Mléko a smetana o obsahu tuku ≤ 1 % hmotnosti, nezahuštěné, neobsahující přidaný cukr ani jiná sladidla, v bezprostředním obalu o čistém obsahu ≤ 2 l
- 1051113702 Mléko a smetana o obsahu tuku ≤ 1 % hmotnosti, nezahuštěné, neobsahující přidaný cukr ani jiná sladidla, v bezprostředním obalu o čistém obsahu > 2 l
- 1051114202 Mléko a smetana o obsahu tuku > 1 %, avšak ≤ 6 % hmotnosti, nezahuštěné, neobsahující přidaný cukr ani jiná sladidla, v bezprostředním obalu o čistém obsahu ≤ 2 l
- 1051114802 Mléko a smetana o obsahu tuku > 1 %, avšak ≤ 6 % hmotnosti, nezahuštěné, neobsahující přidaný cukr ani jiná sladidla, v bezprostředním obalu o čistém obsahu > 2 l
- 1051121002 Mléko a smetana o obsahu tuku > 6 %, avšak ≤ 21 % hmotnosti, nezahuštěné, neobsahující přidaný cukr ani jiná sladidla, v bezprostředním obalu o čistém obsahu

Výsledky 4. úkolu

- Uk005

- systematický SJ

- klasifikace

- Blissovo bibliografické třídění

PN Christianity
 * <i>The normal retroactive principle for building classmarks is interrupted in PN to provide for special expansions, especially of Christology PNB and the practice of the Christian religion PNF/PNG. The overall order, however, remains consistent with that of PB/PD. [Suggested addition. Tony (1999)]</i>
PNA Theology (general)
 <u>Add</u> to PNA letters A/Y following PA in PAA/PAY
PNA Z Systematic theology
 <u>Add</u> to PNA Z letters A/H following PB in PBA/PBH e.g., Anthropomorphism PNA ZH
PNB Incarnation : Christology
PNB B Person of Christ
BH Historicity, Historical Jesus
BJ Names of Christ
BK Nature of Christ
BL Humanity
BM Divinity
CB Activities of Christ
CD Offices of Christ

Výsledky 4. úkolu

- Uk006

- předmětový SJ

- klíčová slova

- KS v katalogu
táborské knihovny

aktivistky politické (1)
aktivita pohybová (7)
aktivity (144)
aktivity sportovní (3)
aktivizační metody ve výuce (13)
aktivizační metody ve výuce-Evropa (1)
aktovky (3)
aktuality (1)
aktualizace (36)
aktuáři (2)
aktuátory (1)
akty (23)
akumulace (2)
akumulátory (23)
akupresura (74)
akupresura (3)
akupresura poklepem (2)
akupunktura (53)
akupunktura (3)
akustická kytara (10)
akustické (2)
akustické blues (4)
akustické skladby (5)
akustický folk (3)

- Aristotelés, 384-322 př. n. l. (32)
- Aristotle, 384-322 př. Kr. (1)
- aritmetika (21)
- arizace (2)
- Arizona (9)
- árijsatja (1)
- Arktida (2)
- Arktida (31)
- Arktis (2)
- Arku, Jana, svatá, 1412-1431 (2)
- arkýře (3)
- ARM (1)
- armáda (9)
- armáda (7)
- Armáda České republiky (4)
- Armáda České republiky (3)
- Armáda ČR (3)
- armáda hliněná (1)
- armáda terakotová (1)
- armádní (4)
- armádní generálové (8)
- armádní jednotky (3)
- armády (440)
- Armand, Inessa (1)

Výsledky 4. úkolu

- Uk007

- předmětový SJ
 - předmětová hesla
 - PH v katalogu článků Židovského muzea v Praze

Značka:

Určete tento prvek:

Lékařství lidové - Halič

Spisovatel nebo heslo:

Název: Erind: Volksmedizinisches und Diätetisches
aus Ostgalizien

Místo, nakladatel, rok vydání: Mitt. jüd. Volkskunde, 1910

1910

Počet stran (přil.):

Přirůstková čísla:

SNVT - 49 547 B

II/09

Strán 108-1240

Výsledky 4. úkolu

- Uk008

- předmětový SJ

- tezaurus

- Art & Architecture Thesaurus

..... Built Environment (hierarchy name)

..... Single Built Works (hierarchy name)

..... single built works (built environment)

..... <single built works by specific type>

..... <single built works by function>

..... research structures

..... research buildings

..... laboratories

..... experiment stations

Výsledky 4. úkolu

- Uk009

potravinářství

Anglický ekvivalent

- ⊖ food industry

Podřazená hesla

- bezpečnost potravin
- potravinářská biochemie
- potravinářská mikrobiologie
- potravinářské technologie
- potravinářský průmysl
- potraviny

Příbuzné koncepty

- ⊖ Wikipedia: Potravinářství

- předmětový SJ

- (tezaurus)

- Polytematický
strukturovaný
heslář

Výsledky 4. úkolu

- Uk010

- systematický SJ

- klasifikace

- THEMA

ATQ	ダンス 一緒に使用：(すべてのATQ*コード) STYLE 修飾子 6*必要に応じて
ATQC	振り付け
ATQL	バレエ
ATQR	社交ダンス 【適用可能】ラテンダンス
ATQT	コンテンポラリー・ダンス
ATQV	ダンサー/振付家 【適用可能】ダンス劇団、ダンスグループ、企業
ATQZ	フォークダンス
ATX	その他パフォーマンス芸術 【適用可能】パントマイム、能、ストリートシアター、 バラエティ番組、音楽ホール、キャバレー、ジャグリング、 腹話術など
ATXC	サーカス&そのスキル 【適用可能】道化師、綱渡り、アクロバット 【他の候補】ATXZ 動物見世物、タレント動物
ATXD	コメディ&スタンドアップ 【適用可能】即興コメディ、印象派、代替コメディ 、スケッチコメディ、コメディアン

Morfologie a struktura SJ

Teoretická část

Pořádací znak (PZ)

Systematické SJ

- klasifikační znak
 - notace
 - slovní vyjádření

Předmětové SJ

- SJ typu PH
 - předmětové heslo
 - předmětový prvek
- Deskriptorové SJ:
 - lexikální jednotka
 - deskriptor (preferovaná LJ)
 - nedeskriptor (nepreferovaná LJ)

⇒ **základ: kód**

- ⊗ 553.068.9 Metamorfovaná ložiska
- ⊗ 004.354.5 Myši
- ⊗ 180 Středověká filozofie

⇒ **základ: přirozený jazyk**

- ⊗ ložiska metamorfovaná – těžba
- ⊗ myši (hlodavci) – škody na úrodě
- ⊗ středověká filozofie – důkazy boha teleologické

- ⊗ metamorfovaná ložiska
- ⊗ myši
- ⊗ středověká filozofie

Morfologie PZ (SSJ)

- Systematické SJ (klasifikační znak)

Třída - Skupina klasifikovaných pojmů vzniklá na základě shodných charakteristik za účelem definování sémantických vztahů mezi nimi, která je označena notací. Tvoří základní prvek klasifikačního systému označující základní kategorii.

- notační systém (notace)

- typy notace podle druhu použitých znaků
 - alfabetská notace (KK, Odee, ЖД/КЛ)
 - numerická notace (III.V, 4.6)
 - desetinná notace (656.7)
 - alfanumerická notace (smíšená notace) (A65, ЖIII.X)
- typy notace podle počtu znaků
 - binární notace (06-11)

Morfologie PZ (SSJ)

○ Systematické SJ

- typy notace podle struktury
 - expanzivní notace (pohostinnost notace)
 - lineární notace (A11, A12, A13...)
 - hierarchická notace (A11, A11.1, A11.1.01...)
- mnemotechničnost notace (L1.0 – literární teorie)
- separátor notace

Morfologie PZ (PSJ)

- předmětová hesla

- prvky PH

- struktura PH

- jednočlenné

- heslo (vstupní prvek) – hlavní téma dokumentu

- vícečlenné PH (řetězec PH)

- heslo (vstupní prvek) – hlavní téma dokumentu (+doplněk hesla)

- podheslo (specifikuje význam hesla) – vedlejší téma dokumentu (+doplněk podhesla)

- heslo (doplněk hesla) – 1. podheslo (doplněk 1. podhesla) – 2. podheslo (doplněk 2. podhesla)

- inverze sousloví

- ČSN 010188

- *Dvořák, Antonín (dramatik) – hry divadelní - bibliografie*

Morfologie PZ (PSJ)

○ Deskriptorové SJ

- lexikální jednotky (deskriptory, nedeskriptory) → tezaurus
- řízení slovníku (vocabulary control)
 - prekoordinace/postkoordinace
 - sémantický/syntaktický rozklad
 - přirozený/invertovaný slovosled
 - volba deskriptoru, nedeskriptorů (řešení synonymie, kvazisynonymie, hierarchizace vztahu ekvivalence)
 - homografy, polysémy - *relátory*
 - plurál/singulár
 - forma lexikální jednotky (pravopis, zkratky apod.)
- deskriptorový odstavec
- ČSN 010193 (jednojazyčné tezaury),
ČSN 010172 (vícejazyčné tezaury)

Prekoordinace/postkoordinace

- sémantický rozklad – nedoporučuje se (př.: *barometr = tlak + měření + přístroj*)
- syntaktický rozklad (př.: *knihovnické časopisy = knihovnictví + časopisy*)
- prekoordinace:
 - sousloví je běžné a užívané (př.: *informační zdroje, invalidní vozík*)
 - rozklad vede ke ztrátě významu (př.: *filozofie dějin, letadlová loď*)
 - sousloví obsahuje vlastní jméno (př.: *Bradfordův zákon, Planckova konstanta*)
 - modifikátor ztratil původní význam (př.: *lehký průmysl*)
 - modifikátor bez přímého vztahu (př.: *stromová struktura*)
 - sousloví se „středním členem“ (př.: *benzinový motor*)
 - synkategorematická substantiva (př.: *umělé květiny, čokoládová vejce, světelný rok*)

Prekoordinace/postkoordinace

○ postkoordinace

- Základ: vlastnost/část x

modifikátor:nositel/celek (př.: *lodní motor* = *lodě* + *motory*; *knihovní personál* = *knihovny* + *personál*)

- Činnost/objekt (př.: *signování knih* = *signování* + *knihy*; *indexace článků* = *indexace* + *články*; *stěhování ptáků* = *stěhování* + *ptáci*)

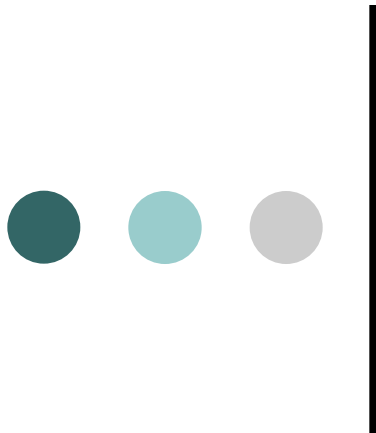
○ Příklad pravidel pro sousloví

- Appendix A – AAT compound term rules. In Aichison, J., Gilchrist, A., Bawden, D. *Thesaurus construction and use : a practical manual*. 4th ed. Chicago : Fitzroy Dearborn Publishers, c2000.

Charakteristika slovníku SJ

- založen na:
 - SSJ: klasifikaci
 - PSJ: oborové terminologii
- obvykle strukturován pomocí sémantických vztahů
- slovník SJ se nazývá:
 - SSJ: klasifikační tabulky
 - PH: předmětový heslář
 - DSJ: tezaurus
- hlavní část uspořádána:
 - SSJ: systematicky
 - klasifikační schéma
 - PSJ: abecedně

Charakteristika slovníku SJ (pokr.)

-
- pomocná část uspořádána:
 - SSJ: abecedně
 - např. abecední nebo rotovaný (permutovaný) rejstřík
 - PSJ: systematicky
 - tezaurus: kategorie – mikrotezaury (tematické oblasti)
 - graficky
 - použití fazet
 - SSJ: fazetový klasifikační systém
 - DSJ: fazetový tezaurus (thesaurofacet)

Struktura slovníku SJ (vztahy mezi PZ)

- Obecně

- paradigmatické/syntagmatické vztahy (apriorní/aposteriorní)

- hierarchie

- partitivní vztah (celek-část), generický vztah (rod-druh), logický vztah (příčina-následek apod.) ad.

- polyhierarchie

- asociace

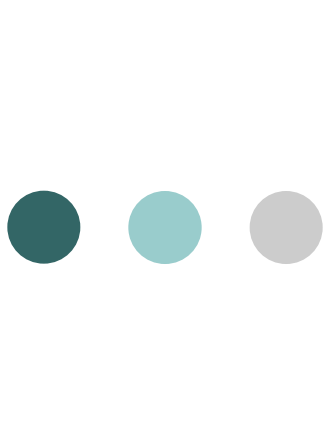
- ekvivalence

- SSJ

- „silná“ hierarchie

- asociace (viz též)

Struktura slovníku SJ (vztahy mezi PZ)

- PH
 - částečná hierarchie
 - částečná asociace (viz též)
 - částečná ekvivalence (viz)
- DSJ (T)
 - hierarchie
 - nadřazený deskriptor (ND/BT)
 - podřazený deskriptor (PD/NT)
 - ekvivalence (nedeskriptory)
 - (VIZ/USE – EKV/UF)
 - asociace
 - příbuzný deskriptor (AD/RT)

Syntax (pravidla pro užívání slovníku SJ)

SSJ

- monohierarchický/fasetový klasifikační systém
- hlavní znaky
- pomocné znaky (pomocné tabulky)
 - všeobecné pz (např. pomocný znak místa, času, jazyka, formy apod.)
 - specifické pz
- rozvinuté znaky (hlavní z.+pomocný z.)
- složené znaky (hlavní z.+hlavní z.)
 - spojovací symboly (přiřazení, rozšíření, vztah)

Syntax (pokr.)

- PH
 - heslo (doplněk hesla) – podheslo (doplněk podhesla)
 - kombinace prvků předmětového hesla
 - rozvíjení předmětového hesla
- DSJ (T)
 - indexační pravidla
 - nedeskriptor->deskriptor
 - postkoordinace
 - gramatické prvky
 - role – A (X), B (Z), C
 - spoje – A (1), B (2), C (1), D (2)